

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosai úri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny főlvetetik's pontosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély: kinevezések 's előléptetések; névmagyarítás, halálozás. Gyanusítás gr. Széchenyi Istvántól; budapesti napló (béresi, kihágások Sauer tr. székbe iktatása; kivégeztetés; vaknevelő intézet józsefnapi ünnepélye, irodalmi ujdonságok, színházi krónika) Tolnamegyei közgyűlés vége (a' szavazási képesség, vesztegetések korlátozása 's törvényhatósági körlevelek iránt intézkedések) Ugocsamegyei közgyűlés (táncvizsgálat febr. 19kén dologház számára, hatósági körlevelekről rendelkezés; hirlapkivonat.)

Szerbia: közönséges bocsánat.

Schweiz: szövetségi szerződés.

panyolország: zendülési mozgalmak délamerikai partvidéken; Espartero; carlosi uj lap.

Anglia: a' hadiköltségvetés megajánlatot; kifogás Wellington kettős hivatala ellen; nyilatkozat a' szegényi törvényről.

Franciaország: Joinville hg. 's donna Januária; Lamartine követkamrai nyilatkozata a' minisiterég ellen; új pártfőnökök.

Törökország: Uj anyag perziávali vizsálya; ausztriai gőzhajó-ügy; Jeruzsalem, Szulich szultána meghalt; a' szultán váltása Miklós csár levelére.

Értesítő.

Magyarország és Erdély

Ő cs. 's ap. kir. fels. Markovich József krassóme gyei volt első alispánt kir. táblai ülnökké kinevezni; továbbá a' nm. k. helyt. tanács számvevő-hivatalánál, ennek naponként szaporodó munkáit kivált urbéri tárgyakban tekintve, 1 számvevőtanácsosi, negy számvevőtiszt, 1 számjegyzői 's egy járulói hivatal méltóztatott kegyelm. létesíteni, mellyek 's a' kinevezések által megürült helyek következőleg töltettek be: számvevő tanácsossá lett: Hamulják Márton; számvevő-tisztek: Balás Dienes, Götz Alajos, Mossig Ferencz, Plank János, és Sallay Imre; számjegyzők: Duchon Adolf, Galambos Elek, Szelestey János, Rózsahegy László, és Valovics Alajos; járulók: Áry György, Mannert Ferencz, Liszt József, Kubányi Károly, Szabóky Károly és Spányik Antal; díjas gyakornokok: Dorner József, Deáky Sándor, Schreier Károly, Egedy Gáspár, Köbling Ferdinánd és Tumler József.

NÉVMAGYARÍTÁS. Ő cs. kir. fels. Dobrik József hités ügyvédnek Döbrey régi nevét ismét fölvenni kegy. megengedni méltóztatott.

Folyó hó 6án szenderült öröklétre élet ének 56ik évében Szücs Sámuel több megye thirája 's több család ügyésze. Köz sajnálat, őszinte tisztelet társul emlí kéhez az elhunynak, ki szilárd 's önzetlen lelkület, páratlan szerénység, forró ügyszerelet, sok oldalú munkásság által minden párt 's osztály becsülését teljes mértékben bírta. Borsodmegye közigazgatási 's törvénykezési ügyeiben, első ifjúságától fogva folytonosan 's nélkülözhetlen tagul vett részt, tárgyismereténél, tanácsai hatályánál, áldozatra készségénél fogva mindig az első közt; halála kipótolhatlan érzékeny veszteség a' miskolci ref. egyház 's iskolának, mellyeket emelni édes kötelességeül ismeré; de mindenét veszté vele azon kör, mellyhez vér és szívédek köté, mellynek nemlője volt, számos tagú családjá, rokonainak 's barátinak köre. Áldás poraira.

Gyanusítás. *)

„Valóban nagy kín, a' hazáért, az emberiségért melegen dobogó kebelnek, alacsony önző czélok gyanujával érintetnie!

Oh ti szebb lelkűek, kiknek minden csepp vére oly hűn, oly édes-forrón ver a' honért, kik előtt nincs áldozat, mellyre anyaföldünk fölemelése végett

*) Már 8—10 nappal előbb kész volt e' cikk, mikor a' p. hirlap 230dik számának harmadik hasábján alján az érintett njság tisztelt irójának e' következő megjegyzését olvastam:

nem volnátok készek, milly szánakozásra vagytok méltok, ha teli a' legtisztább szándékkal, távolról sem kételkedve az embert ékesítő érzelmek varázserején, bizodalmatlan, hideg visszavonulással, sőt még fagyos gunnyal is találkoztok! Higyétek, kinteli sympathiát érez veletek minden jobb ember, és epezstő gyászba borul, látván: illy jéghideg fogadtatástul hány minden nemesnek kitárt kebel zsugorodik össze, 's hány derék vonul örökre hátra, vagy uzsorás guny-'s fagygyal és többé ki nem irtható keserűséggel fizet a' rá mért fégy- és gúnnyért vissza!

Szegény és gyalázat is ez okul fejetekre ti szűkeblűek, ti kik saját ürességetek szerint mérve másokat sehol nemesb, fölemelkedtebb érzelmeket 's erény utáni tiszta szomjot feltenni nem bírtok; mint nemkülönben szegény rátok is ti gögös fenhéjázók, kik hisztek ugyan nemes büszkeségben, hisztek eltántoríthatlan erényben, de magatokat mind ezen tulelve, tulbecsülve, illy magasb tulajdonokat egyedül saját körtükben, csak saját személyükben vélték feltalálni, másokban és kivált alacsonyabb helyzetűekben azonban semmizépet, semmi nagyot, semmi önhaszonles-nélkülít, csak szennyest, mocskost és aljast tudtok látni. Gyomhoz vagytok ti hasonlók, melly magasb növésnél fogva a' mezőn erőt vesz, 's mellytől a' nemesb növény örök árnyékban marad. Bár ki volnátok irtva, vagy soha se dísztelenítné léteket az erkölcsi szennyeből ugy is olly nagy nehézségek közt bontakoz-

„Ez gróf Széchenyi nyiltan kikiáltott hitvallomása — hogy t. i. egymást gyanusítani köteleesség. — Nem első a' historiában. Machiavell és Paolo Sarpi tanították, 's Marat és Robespierre gyakorlották. — 'S igaz; mert Machiavell, vagy inkább Paolo Sarpi — Sarpi Pál — magát a' hatalom által fitkosan arra használattá, hogy a' függetlenség tulhá tása által jobban megalapítsa a' zsarnokságot, mi már nem egyszer történt a' világon; Marat és Robespierre pedig minden fenállót elvégre a' koronával együtt magukhoz levontak a' sárba. Ez mind nem szenved kétséget. Szegény fejem azonban még is csak akkor fog a' Machiavellek, Paolo Sarpi, Maratok és Robespierre sorába illeszteni, hova engem a' tisztelt újságíró jószívűleg és legkisebb gyanusítás árnyéka nélkül — mert hiszen ettől igazságos kedélye mindig olly idegen — méltóztatott állítani, mikor egyszer be fogta bizonyítani, mire ezennel felszólítottam — ha van annyi becsületérzete, mint van esüresaváró talentuma — hogy a' fenérintett olasz és francia hősök azt is taníták, mit én hitvallásomban (sic?) kikiálték (sic?), mit azonban a' tisztelt újságíró nagy bölcsen és szokott részrehajlatlanságával és igazságszeretettel elhallgatott; mihez képest t. i. én, mikor nem egyes nyomorult érdekekről és még nyomorultabb saját egyes személyességeink, de honunk szent ügyeiről van szó, nemesak mások kapacitását 'sat. gyanusítánám, de ezen gratiát személyemre nézve is kikérem. Már Machiavell et Co kikiáltott é illyes valamit nemesak mások, de saját fejére is újságlapok által, bizony nem tudom, de megvallom, egy kissé késtem. Egyébiránt meglehet, és ekkép várjuk el a' tisztelt újságírónak ebbeli supplementumát. — Ha azonban illyest, roppant olvasottságának daczára, nem tudna könyveiből kiesikarni, akkor vegye őszinte tanácsomat: ne igen declamáljon a' gyanusítások ellen, mert elvégre bizony mondom, bármilly ártatlan legyen is, Tartuffe, azon híres franczoni hypocrita hírére jut; mert hiszen bármit írjon is, peleusi mennydörgéseitől kezdve, epez viszonzásain és humoristikai kísérletein keresztül egész szivandalgó ömledézéseinek termékeny mezejéig, mindent 's mindenkit gyanusít, ki utjában áll. Én, megvallom, hogy gyanusítani fogok, de magamra nézve is kikérem ezt; bünöm tehát, ha ez bün, legalább nyilvános; a' tisztelt újságíró ellenben borzadva feldörög a' gyanusítások iszonyatos tana ellen, de e' mellett senki sem gyanusít inkább vastagabban mint ő. Mellyikünk áll tehát közelebb Machiavellhez? Vagy magyarán szólva, ugyan minden méltányosb előtt ki hever ismét a' veremben; az é, kinek számára ásva vala az, vagy nem é megint a' tisztelt vereméső maga?

ható Magyarhont. Félre azért minden nemtelen gyanuval, és higyük egymásnak.“

És illy declamatio, azt hiszem, minden jóra való ember érzelmét féligmeddig kifejezi. Csakhogy az egyoldalú, a' felszines, a' ki nem ábrándult, mintegy re optime gesta, itt már megállapodik; a' több oldalról vizsgáló, mélyebbre ható kiábrándult ellenben ennél tovább megy, és kivált Magyarországon, ha nem is fenhangon 's nyilvánosan, mint most én teendem, legalább — tán némi kis változatokkal — tudom magában még illyfélétet is elmond:

„A' felhozottnál százsorta nagyobb kín valakiben bízni, vagyonunkat, becsületünket, nemzetünk életét, valakinek ugy szólván kezeibe letenni, 's rutul kijátszatni, ármányul megcsaltni. Oh valóban az elsőnél ez sokkal nagyobb, sokkal élesb kín. És mennyi részünk volt illyesekben minékünk szegény magyaroknak már! Bizony mondom, szánakozásra olvasztaná annak nemesak őszvege de csak kis részlete még a' hideg vasat is.“

Ha szép képzeletű ifjonecz, vagy valami egészen még meg nem érett férfi Eldoradot vágyik alkotni embertársainak, 's nemes fölfogásai eredményét kitérve, a' hideg bizodalmatlanságnak legszebb vágyakat is meggyilkoló fagyával ütközik össze, már ezek fájdalom is méltánylást és rokonszenvet érdemel, nem tagadhatni, 's azért mennyivel többet mind azoknak kinos epedései, kik hosszú éltükön keresztül hűn és eredményel bajnokoskodtak a' honért 's végre még is félreismertettek, lenézettek; de azért őszinte jóakarattal és szilárd férfussággal e' fájdalom még is elviselhetők, mert a' képzelet szappanbuborékán ejtett seb, kivált az élet tavaszában — melly egyébiránt nem kevésnél holtig tart 's éretlenséggel egyenlő — csakhamar valamint az elpattan, ugy ez is kigyógyul, a' tiszta szándéknak, jóakarattal 's netaláni hasznos eljárásnak öntudata pedig, a' félreismertetésért, lenézetésért ha nem is bő és elégséges, legalább elfogadható pótlék. — Ámde ha lassan érett bizodalom, őszinte tisztelet 's évekig tartó barátság kötelekei közt végre föltünik előttünk, hogy hypocrisisnek vagyunk áldozatai; hogy mindazon szép szavak mögött, mellyek olly sokszor mennyei fölemelkedésre ragadának, önző mellékes czél lappang; hogy a' nyájas arc és bájos meleg szónoklat csak tervezet fedezeti; hogy akkor, mikor a' bizodalom angyalátul hevítve a' legtávolabb gyanut is bűnnek tartván, vakon hívünk, 's illykor szent hitünk átellenében rideg szám állították, 's az, mi bennünk legnemesb: a' baráti, a' hazafiai eljárás és zarándoki önmegtadadás, csak eszközként használták, és pedig nyomorult földi kis kitüntetés, személyes nagyravagyás vagy ocsmány anyagi haszon végett: oh akkor a' poklot előttünk már feltárva érezvén, méltán felkiálthatunk Jaromirral *) „Állj elő bakó 's végezd be tiszted; kinzásid, mellyek egyedül porhüvelyünket érhetik, csak irt 's enyhület hozhatnak a' meggyilkolt bizodalom aggasztó fájdalomira.“

És mennyi részünk volt illyesekben régiebb sőt újabb időkben is, minékünk szegény magyaroknak már! Valóban ha évrájkba visszatekintünk, 's emlékeztünk nem egészen rossz, nem egy magas polczon ragyogó 's bizodalmat bitorlott, és nem egy bálvány az egykori közhódotnak díszteleníti illy színben annak lapjait, és epezst nem egy visszaemlékező kebelt.

És a' kérdésnek im ez másik oldala, mellyet szintén azt gondolom minden jobbra való ember, ha tán egy kissé költőileg lön is előadva az egész, nem a' levegőből kapottnak, de egyenesen a' gyakorlati élet mezején vajmi sokszor előfordulónak lesz kénytelen elismerni.

Már most ha igaz, hogy a' discussio terén vajmi nehéz vagy szinte lehetetlen, kellő időben valódi sikerrel haladni, azaz, valamely kielégítő vég-eredvényre jutni, mielőtt bizonyos sarkszavak értelmileg szoroson meghatározva nincsenek: ugy azt sem fogjuk

*) Grillpartzer által szerzett 's Horváth Dánieltől utánzott „Ős-Anya“ című szomorú-játékban előforduló főszemély.

tagadhatni, hogy a' politika szövevényei közt szinte nem lehet kielégítő sikerrel eljárni, míg bizonyos „értelmek és fogalmak“ tisztába nem állítatnak, minthogy egyik mint másik esetben az általam most érintett szükségesség megállapítási előzvény' nélkül, egy félreértésnek kell a' másikkal erednie, honnét aztán okszerintileg bekövetkezik a' kigázolhatlan zavar.

'S ha ez áll, mit nem könnyen vehetni kérdésbe, akkor azt is kénytelenek leszünk megvallani, hogy illyféle előleges „értelmi“ s felfogási megállapítások ha valahol 's valamikor, bizony Magyarország politikai bonyodalmai közt 's mostanság vannak napirenden. 'S ugyanis honi körülményink közt azért, mert az emberi események- és viszonyokban kivételes állásuknál fogva, mellyhez még az is járul, hogy magyaron kívül még számos más ajku népség is lakja e' hont, ha valahol, bizony itt súlyos és aggasztó az egymást megértés', mostanság pedig azért, mert azt hiszem, egyetlenegy jobb magyar sem kíván oly erkölcsi és anyagi pangásban dermedni hazailag és véreleg ezentul is, mint sinylődött eddigéig; 's mert, ha jól felfogom azon szellem philosophiáját, melly vértünk — soknak tudtánkül, vagy a' nélkül hogy ezt magának megmagyarázta volna — áthatá, egyelkes magyar sem fogja keble vágját kielégítve érezni az által többé, ha úgy, mint eddig, aránylag annyi költséggel és némiéknék meg-nem szünő munkásságával, 's kivált oly megbocsáthatlan idővesztéssel, csak oly nyomorultán kevés fogna életbe lépni utóbbis, mint a' mennyit újabb időkben legalább mai napig a' nemzeti testtel valósággal, nemzetiileg' identifikáltatni valánk képesek.

Magyarországra nézve, a' mennyiben t. i. ezen ország, 'vérünk' által van képviselve, új aerának küszöbén állunk. Szükség tehát, hogy magunkat azon actív állapotba magash felfogással belegendolni bírjuk, mellyről legutólsó közléseben tevék emutést, 's mellyhez képest régi passiv, azaz „védő“ rendszerünket elhagyván, vagy is szabatosabban mondva: míg erre tán egy mostoha kormányának átellenében ismét szükségünk lenne, „selfüggesztvén“, a' leggyorsabb cselekvés mezejére lépünk ki, hahogy elvégre valósággal nagyot, nemzethez illőt, 's jövődönket biztosb alapokra állítandót, életbe akarunk hozni.

Nem elég tehát abban megnyugodnunk 's azzal már beelégednünk, miszerint semmi, ros' ne történjék, mit sok már vajmi nagy diadalnak tart; hanem az most a' feladat, hogy mindazon jó, azon helyes hova hamarabb életbe lépjen, mik után minden hazai hübb kebel soványog, mikre a' magyar vér tökéletesen megérett, 's ha most nem érett még meg, soha ezentul többé megérni nem fog, 's mik ha elmaradnak, legott be fog következni, ne kételkedjünk, mind azon ros', melly okvetlen büntetésképp minden népet utólr, melly ujjaalakulásának kellő időpontját vagy elalutta, vagy tulhevetül hajlva: el k o c z k á z t a. — Politikai eljárásunknak sarkalatiilag meg kell változnia, hahogy nemzetileg és alkotványilag az eddiginél nagyobb sikert ohajtunk biztosítani vértünknek, minthogy létünknek a' legnagyobb veszélyektől megmentett e' két fő feltétele után, most egyedül a' politika activ mezején eszközölhetjük mind egyik mind másik üdülését, mihez képest t. i. a' már megnyertel is újra ismét el ne veszítsük.

A' körülmények illy stadiumán, mikor egyedül a' lehető legactivabb állapotban — mellyet azonban nem szabad összekeverni felingerlett lázas nyavalyás léttel — lelheti vértünk valódi üdvét, azaz egészségének tökéletes helyreállítását, mindenek előtt szükséges tehát, bizonyos „eszméknek“, bizonyos „fogalmaknak“ tisztába hozatala, 's mennyire lehet, szilárd megállapítása.

Ujságlap korlátolt körébe azonban nem szoríthatni 's kivált egyszerre nem, mind azon „bal-eszmék“, „alfogalmak“ tisztába állítását 's mennyire lehet szilárd megállapítását, mellyek közdivatnak, 's honunk egészséges kifejlését valóban erősebben gátolják, mint netaláni ellenségink bármilly fondorkodása. Ez okbul egyedül azon eszmét akarom ez alkalommal felhozni; mert valóban életbe vágó az, melly szerint egy idő óta köz kórságként minden szájból a' legfájdalmasb panasz halatuk a', gyanusítások' ellen, 's nem egy szivrepesztő lamentot intonál vajmi szindarabilag nem egy, sőt még kigyót, békát is kiált bárki fejére, ha valaki oly méltatlan, oly merész, oly szemtelen, drágalatos és csalhatatlan személyének keblét sőt csak fejét is egy kis bizalmatlansággal érinteni. Valósággal mintha a' kalendáriom minden szentjei feltámadtak és Magyarországon ütötték volna felsátorukat, 's ekkép mi csak szentek közt laknánk és e' mellett uton utfélen egyedül tudósokkal 's bölcselkekkel találkoznánk.

Valóban az egy kissé hidegebb vérü nem egy könnyen határozhatja el magát: nevensen, vagy boszankodjék é azon egy kissé igen is oktondi követelésen, melly szerint ő is megcsipesse magát azon faragatlan csapdában, mellyet a' „furlang“ a' vakhóvre nézve e-lég mesterinek hisz, 's mellybe a' szerint t. i. hogy valakit gyanusítani méltatlan és aljas, és ekkép minden áhitatos képnek és esörgő-sapkásnak vakon hínni vajmi dicső, rendre bele is esik a' jobb sorsra méltó vad raj.

A' Róka, midőn saját magány kis céljaira akarja használni a' kétlábu pennásokat és pennátlanokat, szörül szóra azt mondja: „Ne gyanusítsatok!“ és elmulhatlanul megfizeti „magash lelkületének“ bérét a' könnyen hívő.

És Aesopustul kezdve, vagy tán még előtte, az emberi események meg nem szünő láncolatában ezer árnyéklatok közt, bizony csak ekkép bünteté saját magát az emberi nem, mert néha egy pusztá ideánál, egy meg nem állapított értelemnél fogva, a' lehető leg-sajnosb aberratiókba süllyed.

De éppen azért, mert már ez olly sokáig így megy a' világon és a' magyar is nem egyszer fizette meg már „könnyenhiúságának“ keserű díját, éppen azért hiszem, kellene elvégre, ha t. i. mi magyarok is kívánunk az emberiség tökélyesbülésének eszméjéhez tetteleg járulni, egy kissé kerülgetni azon „virágokkal befedett“ ármány-ásta farkasvermeket, mellyekbe példa és utmutatás nélkül előttünk annyi népek estenek, és mi is annyiszor a' hányszor 's legtöbbszer saját vértünkkel megcsalotva buktunk, 's mellyeket minékünk tán azon okbul is elkerülni kellene iparkodnunk jövendőre, mert hiába — valljuk meg a' dolgot — politikai experimentumok és találmányok tételére sokkal kisebb tehetségi tőkék vannak, mint illyesekkel bírtanak más nemzetek, és ekkép igen könnyen megeshetnek, hogy saját tapasztalásért — mellyet vajmi okosabb volna ingyen vagy legalább olcsón és készen venni át — Faust-ként vértünk üdvét bocsáthatnók áruba.

Azelőtt, mikor fő feladat vala: nemzetiséget és alkotványt körömszakadtáig védni, 's inkább nem haladni, mint e' két életkérdést tekintve, mezőt veszteni, akkor mint ostrom alatt, egyik a' másik mellé sorozva, vagy rendszeren kitűzött lö-rézekhez állva, többé kevesebb minden hü és éber honfi tudta kötelességét, és ekkép ceteris paribus különös kapacitásra nem volt szükség 's e' szerint a' kellő tehetségek gyanúba vétele sem vala motivált akkor, mikor az amabilis confusionak tana nem volt ros'; most azonban, midőn nem forog legfőképp fen, nemzetiséget és alkotványt rögtöni megbukás ellen védnünk, de a' tenni-valók philosophiája most az, ha valóban erős nemzeté emelkedni sovárgunk, hogy nemzetiségünket anyai gondnal ápolva, másokkal megkedveltetve, 's e' szerint nagyra, erőse növesztve, kilépünk végre agg várunk ádáz ostromokat kiállott omladékaik közül, alkotványunkat ellenben rozsdábul, penészeiből kitisztítva, a' tizenkilenczedik század kellekeivel ellátva, tágash 's ekkép erősb alapra állítsuk; most, mondom, éppen olly időtlen és valóban egyedül higvelejű iskolásakhoz illő beszéd, azon sokszor — kivált ha valami felülről vagy a' kormány részéről jó — hallott „ne hig, mert meg akarnak csalni; vagy ne hig neki, 's csak azért, mert ő mondja,“ mint más részről valóban boszankodást vagy legalább szánakozást gerjeszt, azon most szinte minden ajkon esüggő követelés: hogy mind azoknak vakon higjünk 's őket csak legtávolabbrul se merészljük gyanusítani — mintha ez méltatlan és kaján volna — kik a' nép meg a' nemzet nevében szólnak, magukat haladó pártnak nevezik, és bona fide azt hiszik, mikép a' liberalismus köpönyege, meg tán a' zeke, mellyet viselnek, és fél vagy egész singnyi szakálluk — mi vajmi kényelmes lehet kivált poros Pesten és nyáron — már váltig elegendő volna! polgári erényt és „statusbölcséséget“ compensálni és nekik ekkép már szabad sőt kötelességük is lenne, nemzeti életünk legérdekesb kérdéseit minden legkisebb tétova nélkül, kedvcsosszanásuk szerint, vagy néha egy kissé saját érdekük felé is hajolva, bármilly távolruli ellenőrség nélkül is kezelniök 's bonczolniök.

Éppen bizony! Ha minden talpraesettebb egyes ember gyanusítja kocsisát, gyanusítja szakácsát, gyanusítja gazdasági tisztét 'sat. és az élet legközönségesb gyakorlati viszonyaiban minden egy kissé megérettebb el szokta mondani magában, kötve hig a' komának 's fölötte méltán, akkor nekünk magyar nemeseknek, kik joggal sőt kötelességgel fel vagyunk ruházva, hazánk és vértünk érdekét védni, minékünk ne legyen szabad

azokat gyanúba vennünk 's kérdőre vonnunk, kik ujjaalakulásunk szent ügyében maguknak vezető sőt zsarnoki szerepet arrogálni merészlenek? Vagy tán régi és most már — mint azt hiszem megmutattuk — nem illő „védelmi“ rendszerünknel, 's ezzel némiéknék által még mindig összefüggésben tartott „újhuási“ modorunknál fogva, csak azt kelljen ex officio és a' popularitás megtartása végett gyanusítani, mi a' kormány részéről jó, mind azon éretlent pedig legkisebb gyanúval se legyen szabad érinteni, mit két év óta a' pesti hirlapi iskola előnkbe tálat?

Milly megmagyarázhatlan, valóban nevetséges értelem-zavar, vagy egyenesen szántsándékos igaztalanság. 'S még is némelly felekezeteknél ez naprul napra közönségesb lesz; mert alig van alkalom, hol szó, vagy betű ne hozna előnkbe valami keserű lamentot, mellyhez képest vagy ez vagy amaz panaszolja nagy fájdalmasan a' rá mért gyanút, mellyet nem érdemlett, sőt azzal áll elé, hogy személyét gyanusítani méltatlan és aljas; midőn egy uttal maga mindent gyanusít, mi felülről vagy más oldalról jó.

Legyünk e' tekintetben tehát elvégre tisztában; 's ne keverjük itt is, mint sok más helyütt, egybe a' szerepeket. Am higjünk magány-viszonyinkban, kivált mint keresztyének, akárkiben is akármennyit; mint magyar politikai közdolgozokban kötelességként eljárók azonban gyanusítsunk, hozzunk kérdésbe 's kivált tüntessünk ki mindent, 's pedig mert a' felingerlett, indulatos, vak sokaság nem nézi, mint a' theoria tartja: ki mit mond, de gyakorlatban rendszerint a' „ki“ körül egyesíti erejét; 's ekkép minden publicistának, sőt minden kiképzettebb hazafinak kötelessége — 's erre ösztintén minden jobbnak egyesülnie kellene — a' magyar átalakulási politikának mezején szerepeskedő 's elsősködni akaró bármilly egyede ahhoz való tehetségét, sőt tán némileg tiszta szándékát is kellő gyanúba venni, hadd ismerje meg a' nyáj pásztorát; még tiszta szándékát is, mondom, mert nem egyszer történt már 's nemesek a' világ nagy terén, de honi dicsőségink közt is, hogy a' nagy patriotismus alatt, melly csak hidul szolgált, nem lap-pangott egyéb, mint „dicsvágy“ vagy „pénzszomj“; 's nem egy kis republicanus Tensből lett már egy derék absolut Nagyságos 'sat. — A' mipedig, volt' — azt mondják legalább, és én el akarom hínni — az ismét megtörténhetik; ne hunyjuk szemünket tehát be.

Félre ez okbul minden, nem bánom Samaritanushoz igen illő, de statusférühöz éppen nem illő gyanusítási lamentókkal. De támadjuk meg 's hozzuk kérdésbe 's kellő napvilágra személyességink kebel-'s velő-tehetségeit, 's annál inkább, minél erősebben vágyunk kolomposi szerep után, minthogy in ultima analysi nem arrul van szó: nekünk viaskodóknak jó, kényelmes 's megjutalmazott dolgunk legyen vagy ne legyen-e, hanem hogy tisztán lásson vértünk és valahára megismerje valódi érdekét.

Én legalább, mint a' mult számban érintém, nemesek nem bánom, sőt kikérem 's elvárom minden tekintetbeni „gyanusítatásomat“, midőn itt semel pro semper ismételve nyilvánítom, hogy én sem mulasztandom el lehető legjobb ügyekezettel mind azon egyedekrül, kik vezéreként szerepeskednek, rendre letépni a' hazafiai meg a' statusférüi lárvát, mellyet nem egy fényes szónok öltött magára, ha az alatt kitisztult hazafiai érzelem és statusbölcséség helyett nem bírok látni egyebet, mint éretlen iskolai viszketeget, hui ön bálványzasi tömjénzomját vagy alacsony haszonlest. —

És ezen erkölcsi surlódásban, ne követelje egy rész is, hogy ezen vagy azon oldala kimélve legyen; mert hiszen ez igen emlékeztetne azon híres párviadalra, mellyet több évvel ezelőtt két országgyűlési követ vívott, 's mellyről — miután a' mindkét részről peleusi haragnak és vajmi erős menny-vagy inkább „száj“-dörgésnek szinte semmi eredménye nem lett, azaz az „ige testbe“ nem ment — az elmés bécsi így elménczedett: „Ebből is látszik a' magyarnak gyakorlati esze! kiveszi duellumában a' fej- meg a' has- vágást; mert hiszen a' fejre — mint mondja — a' statusnak, 'hasra' ellenben az embernek van szüksége.“

Ne kiméljük tehát egy cseppet is egymást 's magukat, mert ha már valamit kimélni akarunk, kiméljük inkább vértünk, hazánk érdekét. A' ki pedig gyanusítani nem akar vagy ezt el nem bírja, ám ne adjon arra alkalmat. Például: kinek semmije nincs és semmit nem adóznék, sőt az adó, a' vármegyei tisztviselőket netaláni szaporítása rá nézve még jótéménynyé válhatnék, az ne igen heveskedjék az adó mellett, mert

sok teljes joggal azt gondolhatná: nem annyira a' haza felvirágzása, mint inkább saját alkalmazása után sováro; ha valaki évekig hordott kérelemleveleket zsebében 's hivatal után meg nem szünőleg, de hiába kopattatá lábait, az ne igen heveskedjék a' kormány ellen, mert sok azt gondolhatná: nem a' köz ügy szeretete, de egyedül boszú szől belőle; ha valaki továbbá semmit sem tanult, korhely-életet élvén, mindenét eltékozolá, az ne igen melegen declamáljon a' hon reformatiója mellett, mert sok azon gondolatra jöhetne: a' haza felforgatásából új létet kíván magának alkotni; ki pedig honunknak aránylag olly szűk köréből sőt csak megyéjének parányi határából sem vergődött soha is ki, de mindent csak könyvből vagy tömjézőitől tanult, az ne igen fenhargon szóljon véruink viszonyainak philosophiájáról, világkereskedésről, Magyarországon pusztaságáról, ujjáalakításáról 'sat. mert bizony fellelte sokan őt 's méltán, vagy saját maga által mystificáltak vagy másokat rászédni akaró mystificatornak fogják tartani. 'S szintgy ne heveskedjék a' kispap az egyházi jószágok megtartásának szükségére mellett szerföltőit, mert sok tán azt hihetné: püspökségre kíván építeni hidat; a' protestans indítványozó viszont ne heveskedjék megint az érintett javak ellen, nehogy Mazzeppa — — — hozza emlékezetbe, és így tovább ezer eseten keresztül. —

A' politika fő feladata: lehető legnagyobb és legkiterjedtebb szabadságot teremteni, anarchia nélkül; 's viszont mindenbe a' lehető legszigorubb rendet hozni, a' nélkül hogy abbul zsarnokság váljék.

Magyar honunkban mostanság ha csálni nem akarjuk magunkat — mindenki azt teszi, mit tenni akar, mit tenni bír; úgy hogy zsarnokságot, ha a' pártok zsarnokságát kivesszük, hála az égnek, senki nem tapasztal. Ámde, annál közelebb állunk, ha őszinték kívánunk lenni, egy teljes szétbomláshoz, mert a' polgári szerkezet minden kötelekei napról napra tágabbulnak.

Most tehát, ha élni és nemzetileg élni akarunk, rend és rendszer az első specialitás, mellyet tisztába kell hozni, a' nélkül hogy az békóvá váljék, sőt az olly módon eszközöltessék, mikép mind magasra legyen ez által emelve minden deréknek egyedi szabadsága. —

Surlódjunk ennél fogva mint politikusok engesztelhetlenül; személyileg ellenben, hol lehet, olvadozzunk a' legőszintébb barátsággra. 'S csak így lesz elvégre haszna, nem ugyan magunkat de a' közjót tekintve, a' saját szabadabb mozgalmának. —

Gr. Széchenyi István.

BUDAPESTI NAPLÓ. Elővásárlunk a' roz utak miatt nem igen népes 's így a' pénz szűkét ide tudva, kitűnő jószág sem igen leszen. — E' napokban a' váci utcán több ökrösszekér vonulván végig, a' béreskedvőkre patogtak hosszú ostorokkal, hihetőleg azt gondolván, hogy valamely alföldi pusztán barangolnak, hol vagy farkasokkal, vagy legfőlebb szegénylegényekkel találkozhatnak. Itt azonban nagyon sok ember szokott az utcákon járni, 's így nem esoda, hogy az ostor vége egy mesterinas nyaka körül fonódott; az inas sikoltott 's a' béres megszabadítá őt a' kellemetlen huroktól, és nyugotlan tova ballagott, mintha semmi baj nem történt volna. Ekkor azonban neki bátorodék az inasgyerkőcse, 's néhány nem épen legszebb címet röpitett a' béres után, min némely sétálók megbotránykoztak, mondván, mikép nem illik, hogy Magyarországon fővárosában a' magyar béres betyárnak 's a t. szidalmaztassék, csupán azért, mivel egy német inasgyerkőcznek legfőlebb mind a' két szemét csaphatta volna ki! Mondhatjuk, gyönyörű okoskodás! Három év előtt szinte a' váci utcában, egy béres egyik ismerősünk szemét, majd kicsapta, 's ha kevésb keresztényességgel bírnánk, valóban szinte kívánni tudnók, hogy bár jőne 'rintkezésbe az illy büles okoskodóknak arca, vagy nyaka valamely béres kemény ostorával, 's alkalmasint más gondolatokra jutnának! Illy szerencsétlenség többeket ért már fővárosunk sok utcáin, legközelebb pedig, 4—5 nap előtt, egy hölgyet a' hidon érte illy csapás, minek következtében vérrel borított arcczal kelle bérkocsin Budára visszatérnie. Mi igen helyesnek aláljuk, hogy a' béres vagy kocsis nagyokat patogat, midőn falujának néptelen utcáiba érkezik, mert a' sok Panni, Sári, Maris igen büszke szokott arra lenni, ha szívének markos választottja, legény a' talpán 's jókat tud durrogatni; de nagyobb város népes és szűk utcáin csakugyan nem kellene az efféléket eltűnni, hanem a' vámszedőknek meg lehetne hagyni, hogy a' bejövő fuvarosokat a' haszontalan 's kárt is okozható durrogástól

tiltsa el, a' ki pedig azután mégis patogna, azt hűvösre kellene ültetni, vagy bármikép megfenyíteni, hogy máskor tiszteletben tartsa embertársainak szeméit. — Mult szombaton délelőtt 11 órakor Stáhlly Magyarországon főorvosa, Sauer tanár urat Therapia tanítójává iktatá tudományos egyetemünknel. Az új tanító urigen tartalomdús magyar beszéddel foglaltá el tanítószerkét. — Multpénteken reggel egy (tűzérkatonát, ki kedvesét agyonlőtte, a' városerdőn kívül fölakasztottak. Számos kíváncsi ember kísérté őt a' vesztőhelyre, hol az executio alatt sok lopás történt, mi azt látszik tanusítani, hogy az illy borzasztó példák sem bírják a' romlott kebleket megrezzeneni. Legesodálatosabb, hogy a' nézők nagy, sőt talán nagyobb része némberekből állott, kik még délután is csapatonként tódultak a' kötélen lebegő katonán legeltetni, 's még üveges bérkocsis és hintókban is jelentek meg illy kíváncsi hölgyek, kik közül sokan elájulnának, ha egy csirkének torkát kellene metszeniök! — 'Bécs' gőzhajó 26 óra alatt iramlík Pestről Bécsbe; a' szerint előre is meg vagyunk győződve, hogy a' most készülöben levő 'Pest' még gyorsabban fog haladni. — Magyarország nádora mint a' vakok intézete kegyelmes pártfogója névnapjának dicsőítésére, a' Terézvárosi szentegyházban ma vasárnap (mart 19.d.) tízfélf órakor nagy mise fog tartatni, 's a' vakok intézete növendékei által, néhány énekiskolabeli tanítvány segítségével Füredy Lászlótól egy négyhangú mise énekelteni, mialatt az egyház ajtajánál az éhség által szerencsétlenül érzehgyi csehek számára adakozások gyűjtetendnek. Melly ünnepélyre a' nagyra tisztelt közönség ezennel tisztelettel meghívatik. — Most jelent meg Bécsben Straussné és Sommer bötüivel, „Gyorszámító“ Irta Fekete János. Ára 30 kr. pgöben. Pestalozzi rendszerét követve, értelmesen adja elő a' szerző a' gyors számítás tanításának módját, gyermeki értelemhez alkalmazott egyszerű példákban és szabályok szerint. E' könyv igen hasznos, czélszerű 's kívánatos, hogy minél nagyobb elterjedést nyerjen, minden 10ik példány árát részint az iparegyesület részint a' m. akad. részire szentelvé a' szerző 's többek közt megszerezhető az szerkesztőségi segédüknél Varga Soma urnál is. — Schodelné Pestre váratik. — Játékszíni krónika: nemzeti színpadunkon f. hó 2án, 'Az árva fiú' dráma 5 felv. nézők még nagyobb számmal, mint első előadásban; 3d. 'Hunyady László dráma 5 felv., Tóth Lőrincztől; 4kén Joob jutalmára bérszünettel 'Ördög Róbert' daljáték 5 felv.; 5én, 'Kobold' bohózat 2 felv., Kolozsanszky mint vendég a' czimszerepben tánczolt, 6án, 'Fehérek' dráma 5 felv.; 7én, 'Norma' dalj. első felvonásának egy része, mellyben Molnár Leopoldina, mint Adalgisa, első színi próbáját tevő; ezt követé Sarastro ismert nagy magánydala, Kőszeghy által énekelve, ki az este szinte első próbát tevé; hangja gyönyörű és sok válhatik belőle; ezután jött 'Szerettetni vagy meghalni' vigj. 4 felv. 's végre 'Alvajáró' dalj. 1ső felvonása, mellyben ismét Kőszeghy lépett föl; 8kén, nádorunk ő fens. születésnapja előestéjének megünneplésül a' színterem teljes kivilágítás mellett, 'Zrinyi' dráma 5 felv., 9kén, 7 közüli a' legrutabb' vigját. 4 felv.; 10kén, 'Ördög Róbert' dalj. 5 felvonásban. — Tegnapelőtt délutáni 5 órakor a' lapjainkban is hirdetett 'Dalünnep' csakugyan véghez ment, de nem a' tud. társ. teremében, hanem a' megyeházban, mert az akadémiai terem olly hamar megtelt, hogy az egész gyülekezetnek nyakra főre a' megyeházba kelle sietnie. — Megjelent, 's minden könyvtárnál kapható a' 'Külföldi Regénytár' 'Sdik kötete, mellyben Boznak 'Twist Olivér' című világhírű regénye kezdetik meg: 9ik kötet még e' hó folylában jelenendik meg. —

Hála 's köszönet. Őt súlyos éven szenvedé 9 eszt. fiam Ferencz leirhatlan fájdalom közt többet a' földön göresös vonaglásban, mint ülve vagy fekvé hólyagkönyavalyában sinylödvé; végre több emberbarát tanácsára, orvosi segédelmet a' fővárosban kerestem, mit t. Szeth Róza, Fiáth Péterné asszonyság, a' budai nőegyesület egyik érdemes tagjának közbenjárálával a' fens. pártfogónő kegy. rendelete következtében leltem is. A' legnehezebb műtétet közt elvéttetett fiamtól a' hólyaghoz nőtt 4 lator kö 's így meg lön mentve ő, 's most már ép egészséggel karjaim közt van. Az életet haláltól választó műtétet Schoepf Augusz dr. ur vitte véghez; az orvosi ápolást a' pesti kiseddkórházban nyerte. Alábbirt, gyermekem fölépülte által legboldogabb anyra, szót nem találó a' fentisztelet asszonyság, Schoepf tr. 's a' kiseddkórházban feltartott egyesület iránti hálás köszönetem kifejezésére, illyest csak egy anya érezhet 's holtáig csak egy anya szívében maradhat. Tata, mart. 8. 1843. Pataky Józefa özv. Pettenkorferrnémk.

Tolnamegyei közgyűlés. — Vége. — A' szavazási képességre vonulólóg: 1ször. Részt vehet a' tisztválasztásban 's előforduló esetben szavazhat is minden a' vgyében lakó nemes, ki már életkorának 18ik évét elérte; legyen az akár egyházi akár világi rendű, legyen bírtokos vagy nem. 2or Voksa legyen minden a' megye keblében nem lakó olly nemesnek is, kinek a' megye keblében valóságos nemesi birtoka vagyon. 3) A' szavazási jogot kiki egyedül személyesen gyakorolhassa a' 6ik pont alatti kivétellel. 4) Az egyházi személyek, jelesen minden törvényesen bevett vallásbeli lelkész, plebanusok, és káplánok szavazásjoggal bírnak. 5) A' nemes káptalannak mint morális testnek egy voksa legyen, 's ezen jogát képviselője által gyakorolhassa. 6) A' megyében levő alapítványbeli uradalmaknak mindegyiknek, egy egy voksa legyen, mellyet rendes képviselőjük által, úgy azon bírtokos nemesek is, kik a' megyében nem laknak avagy hivatalt viselvén, ez által a' tisztválasztásnál megjelenésben gátoltatnak, nemkülönben nemesi birtoku nemes özvegyek is szavazási jogukat rendes képviselőjük által, ha illyessel bírnak — gyakorolhassák; ha pedig rendes képviselőjük nem volna, azt Tolna vgye közgyűlése előtt ezen különös esetre vallani tartozzanak. 7) Az 5ik és 6ik pont alatt említett képviselők csak egyes megbízó helyett voksolhassanak 's csak nemesek vagy diplomaticus személyek legyenek. — A' vesztegetések korlátozása tekintetében: 1) Ki szavazási jog-megvásárlást gyakorol 's veszteget, az ő méltósága a' megye főispánja által semminemű hivatalra ne tüzessék ki. 2) Ki magát vesztegettetni engedi, érdemellen szavazási jogot gyakorlani 's ettől ez alkalommal fosztassék meg. 3) A' kinek részére más él megvesztegetéssel, ügyészi kereset alá vétessék; kinek részére pedig a' korteskedés tulajdon megegyeztetél 's vesztegetés hozzájárultával történik, szinte semmi hivatalra ne tüzessék ki. Megvesztegetési eseteknek pedig köv. jelöl ki a' választmány: a) Ki pénzt kínál, ad és átvész. b) Ki a' nemességet közhelyeken költséges lakomákkal tartja, 's vendégli. c) Ki a' nemességet levél vagy üzenet által magához édesgeti. d) Ki a' nemességet csoportonként zenekíséret mellett vagy zászlókkal, avagy akárminemű külső jelekkel megkülönböztetve vezérli; olly esetet azonban, midőn akárki a' nemességet valami egyed megválasztására, szóval nemesi indulattól vezéreltetve buzdítja, vesztegetési esethek venni ne lehessen. Illy pedig minden illy károhatatos visszaélés nyomban elfojtathassék, biztosítás tekintetéből tisztválasztás előtt egy héttel megelőzőleg főispán ur ő mélt. által tartandó közgyűlésből semmi hivatalt vállalni nem kívánó számsz. tagból álló választmány magának főispán ur ő mélt. elnöklete alatt nevezessék ki, melly az előadott pontokba foglalt kihágásokat nyomban megítélendi. Külmegeyeknek, habár vendégkép tisztelkedés végett jelenendik is meg a' tisztválasztásnál, ebbe semmi befolyás ne engedessék, 's ha a' fentebbi rendszabályokat megsértének 's azok ellenére működének, ezeknek tetteik is az imént javasolt választmány által nyomban vizsgáltsanak meg 's korlátoztassanak. A' választás modorára nézve a' felkiáltás sikertelensége esetében a' szavazás titkosan történik. Ennek gyakorlása köv. eszközöltetik: 1) Készítsenek 12 rendbeli ugyanannyi különszínű kockák, minden rendbeli legalább 2000 számmal. 2) Készítsenek egy erős asztal, mellyben legalább öt zárral ellátott 's megerősített fiókok; ezek tetején pedig egy persely-forma lyuk legyen, mellyek fölibe tüzesék a' kijelölt egyedek neve, azok útbaigazítására pedig, kik olvasni nem tudnának, mindegyike különös színnel legyen ellátva. 3) Két rendbeli küldöttség rendeltessék ki; a' megyeház kapujánál levő bejárás alatt pedig egy hosszukás bódé készítsessék, mellynek bejárása udvar felől, kijárása pedig a' kapu-alatti egyik kisajtóhoz ragasztva legyen. — Ezen bódé három kis terem foglaljon magában, az első teremben üljön össze a' két rendű küldöttség egyike, melly a' szavazókat a' kiadandó öszszeírasi lajstrom szerint egyenként fogadja, ezen választmány a' szavazás kezdetén az első pontban érintett kockákat különös jeggyel meg fogja bélyegezni, egyszersmind azt elhatározni, mellyik színű bélyegű kockákat kívánja az első szavazásnál úgy a' többi netalán történendő szavazási esetről is használni. Ezután a' használatra rendelt kockákat az előtte egyenként megjelenendő szavazóknak átadja, kijelentvén azoknak, kik olvasni nem tudnak, mellyik színen minő nevek foglaltatnak. — A' bódé első kis teremből nyíló ajtóval ellátott második kis teremben leszen a' 2ik pont alatt javasolt árúfók 's csengettyével ellátott asztal, mellybe

a' szavazó magányosan belépvén, annak egyik perselyforma lyukába az első küldöttségtől nyert kockát beeresztetni tartozik; 2dik teremből a' 3dik terembe szinte benyíló ajtó levén ebben üljön össze a' 3dik rendű küldöttség, mely a' szavazókat, az ezek által már fentebb módon teljesített szavazat után egyenként elfogadja, névszerint feljegyzi 's ezen teremből a' kapu alatti egyik kis ajtón az utcára kibocsátja. Megtörténvén illy renddel a' szavazás, mind a' két rendű küldöttség a' szavazat-kockákat összeolvassa, azok számát a' 3ik teremben működő 2ik rendű küldöttség által készített szavazók névjegyzékével összehasonlíja — 's ha még ezen szoros felügyelet daczára is tapasztalnak, hogy a' szavazati kockák hamisaknak találhatnának illyeseket amazoktól megkülönböztetve kidobják; a' szavazatkockák számát pedig a' tisztválasztási közgyűlésnek híven és lélekisméretesen bejelentik, ebbeli munkálkodásuk egész folyamát pedig titokban tartván, azt senki előtt nem fedezik. 4) A' szavazás jársonként 's minden járásban helységenként betűszerinti rendben történjék. — E' végzés közhirül fog tétetni; e' végre ezer példányban kinyomatandó és hozzátartás okáért a' m. főispán urnak megküldendő. Nincs ezeken túl más nevezeteb tudatni valónk. A' köriratok közül Nógrádnak a' lengyel nemzet feltámasztása tárgyában keletkezett levele kezdé a' hallgatók figyelmét magára vonni, mi azonban nagy hamar megszüntetett a' körlevél felolvasása is félbenzakasztván, miután az annyira igazságos ügy hízogó tiradákba burkoltan terjesztetik elő, mi is azt fűszerétől fosztja meg, a' felszólamlás erejét 's becset csökkentő. Lengyel koncolásláról értekezve nem szabad ön-lealacsonyítás nélkül sem az egy sem a' két fejtű szárnyasoknak hizelegni. A' nemzetet mely napról napra bár nem vakon de még is alkotmányos és még egészen belé nem törődött házasságban sanyló néphez illő következetességgel iparkodik kormányra iránt szeretetet gerjeszteni, 's hön ragad meg minden alkalmat 's anyagot a' bizalom szilárdítására szolgálhatót ép olly kárhözatos gyáva tömjénezésnek szoktatni, mint a' minő felesleg azt mestersegesen szőtt demonstratiókkal 's untató diatribékkal ollyas mi elvállalására buzdítani, minek magától kell jönie 's fejlődnie, mit szatyárság de még hódítás, fegyveres elnyomás sem tud egyébként megérlelni. — Helyes tapintattal jegyzé meg Ségur gróf „Un peuple fier peut se resigner, a être vaincu, mais jamais a se voir humilié. — On est conquis par la force, mais on n'est subjugué que par la douceur, la justice, et la générosité.“*) Tanácsosb tehát a' házasságba törődhetést eszközölő anyagok gyorsabb 's elhatározottabb közrebocsátásáról gondoskodni, mint egy szellemi atributeum közönségessé tételével bibelődni, mely amúgy is csak meggyőződés eredménye lehet, mely az eseményekkel karöltve jár, azok szerint képezi ki magát vagy emészti is fel 's melyre a' magyar nép három százados tapasztalványai daczára kelleltnél túl fogékony. Az útsinálás elhanyagolt állapotjáról tön minap e' lapokban alulírott egy rövidke észrevételt. Mit akkor jóslánk, az épen most megegyen teljesedésbe. A' szegszárdi országútra hordatott homokot épen most kaparják fel kupaczkokra, miután az négy rövid hónap folyamán tengelyig erő sárrá alakulván a' közlekedést majd megakasztá. Mennyi tömérdek erő 's érték vesz itt el! És mi nemese kik akarunk szerint rendelkezünk az adózók erszényéről, munkájáról, soká késendünk még a' háziadó elvállalásával, hogy így érdekinket a' népével kapcsolandók valahára ébrebb felügyelés fordítassék annak veritékes szerzeménye kezelésére. Lehetetlen hogy adózó népünknek e' sanyar helyzetét el ne ismérjük, lehetlen hogy a' magyar nemese öseitől öröklött nagylelkűsége itt cselekvésre ne hevüljön, cselekvésre, minő egyedül feltételezi kiváltásági tartósságát 's alkotványa, szabadsága, nemzetisége virulását. „Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis.“ —

Az Ugocsa megyei közgyűlést megelőző febr. 19kén egy fényes tánczvigalom a' megye teremében, összekötve sorsjátékkal, a' nemes czél, melyre jövedelme szána volt, számos bel-'s külmegeyei urat és hölgyet buzdíta meleg részvételre, melynek szép eredménye 500 pfnyi tiszta jövedelem lön. Örömmel tölté el kebleinket ez üdves süker, mert ez összevág más illy rendeltetésű pénzünkkel együtt, még ez év folytán esz-

*) Egy büszke nemzet megadhatja magát a' győzetésnek, de soha sem lealáztatása szemléletének. Erőszak elnyomhat ugyan, de csak szelíd-ség, igazság 's nagylelkűség képes hódítani Mémoires M. le Comte de Signr III. tome.

közlendhető a' restség 's bűnös társalgás által mindinkább fajtalanuló rabjaink részére felállítandó dolgozó intézetet, 's ez által népünk terheinek egyik vastagabb rovatát a' fogházi költségeket enyhíteni, addig is mig az annyi reményt magában rejtő hongyülés e' részben alkotandó intézkedései életbe lépnek. Másnap miután elnök alispánunk meleg szavakkal megnyitá a' jeles számú gyülekezetet, a' helytartósági körlevelek felolvasása után, szönyegre kerültek Liptó, Nógrád 's Gömör megyék erőteljes körlevelei az orosz hatalom terjeszkedése, 's az aldunai tartományokban legközelebb kifejtett politikai fontosságu események tárgyában, melyekben kifejtett nézetek, e' megye szönyegén már más alkalommal aggodalmas komolysággal voltak tárgyalva — az országgy. tárgyakra megbízott választmányhoz utasítottak e' körlevelek is, melynek az utasítványok sorában ez érdembeli lépések iránti vélemény előterjesztése meghagyatott. — Nógrád megküldé néhai derék M. alispánja által a' megye beligazgatási állapotáról tett véleményes jelentését; valamint szíves érzést gerjeszte a' közli megye atyafiságu figyelmé: úgy fájdalommal kellett emlékeznünk a' csapásra, mely egy szilárd lelkületű munkás polgártól olly korán fosztá meg a' hazát; megyénk ezen jelentést azon küldöttségnek adá ki, mely a' pestmegyei terv nyomán tisztviselői utasítás készítésére van megbízva, mely midőn elkészülend, 's Nógrád megyével közölni fog, addig is megirattván: hogy a' RR. atyafis figyelmét illoleg méltánylák. — Varasd megye ismét latin levelet küldött, bár sejtők hogy tartalma hazafias érzelemből, mely a' lázító illyrismus mérges csábjait visszautasítá, származott, bár sajnos vala: hogy egy rokon hatóság közleményével azt kell tennünk, de sértetlenül fenálló határozatunk iránti tisztelet 's következetesség nem engedheté annak felolvasatását, az atyafi bizalom legőszintébb hangján kérők meg ez okbul varasdi feleinket, kikben becsülni tudjuk ugyan a' horvát nemzetiségű hō ragaszkodást, de fájdalmasan tapasztaljuk bennök hogy a' holl latin nyelv kedvesb előttük mint a' nemzetét, mely alkotmányát testvéreileg osztá meg velők, miképen mi ohajtván tudni mind azt, mit velünk egy megye közöl, 's buzgalommal tenni mindenben, mit a' közérdek kíván, engedjen az értesítő megye a' rokon bizalom nyájas szavának, 's jó hazafi tiszte szerint méltányolja a' törvény kívánatát, és értekezését a' latinál bármely tagja által is a' magyar sz. koronának méltánylandóbb diplomatikai magyar nyelven, mellyen törvényeik is iratvák, szerkessze, 's illy alakban velünk is közölje. Egyébiránt gyűlésünk jobbadán beligazgatási tárgyakkal vala elfoglalva, melyeknek érdeke leginkább helyhez van kötve. Takaré- magtárunkba minden élettbe van hordva — sőt szűkölködők már belőle segedelmet is nyertek. — Utasítás-készítő választmányunk mart. 20kán összeülend tanácskozási bevégezendő.

Hírlap-kivonat.

A' Világ (7. 8.) folyt. A' kormányra nézt akkor lesz megnyugtató a' vámbeváltás, ha a' törvényesen megállapított összeg fizetéséről kétség nem marad fen; az országra nézt pedig csak ugy lesz elfogadható, ha okos és igazságos basis szerint lesz felosztva, 's ha beszedését az ország maga eszközözi az ausztriai kormány minden befolyása és örökődése nélkül. Ennek elérhetése végett szükségesnek látja értekező 1) hogy a' kormánnyal a' határvámi jövedelmek iránt orsz. küldöttség által fölszámítás tétessék, és ez olly törvénybe igatassék, mely ezen évenként de változatlanul fizetendő összeget az ausztriai vámok előrlését diplomatiace lekötí 's kereskedésünket örökre fölszabadítja. 2) Természetesen és igazságosan kiki részt vegyen a' vámbeváltás adóban, ki eddig is részt vett a' vámfizetésben, ezt pedig honunk minden lakosi tevék directe vagy indirecte a' vámdíjakkal fölcsigázott kül- vagy lenyomatott bel-termesztvény vagy készitvény árai által. Mivel pedig a' vámdíjt kiki abból fizette a' mit birtoka, munkája vagy fáradozása eredményeiből szerzett, a' jövedelem volna a' legegyszerűs, legegyszerűs 's azért az igazsághoz legközelebbi sarkelv. 3) Szükséges, hogy a' törvény egyuttal behajtási kulcsot is határozzon meg, de csak az egész országra nézt, egyedi alkalmazását a' municipiumokra bizván. 4) Ezek a' behajtásról összevágesen feleljenek, de mind a' köz mind önbiztatásukra az újabb törvény erejével t. i. szóbeli per utján eszközöljék. 5) A' beszedett összeveket a' municipiumok törvényesen meghatározott időkbén az ország pénztárába, ennek nyugtatványai mellett és az ország nádorának fölügyázata alatt beszolgáltassák, honnan ó azokat a' szokott használás végett Bécsbe fölküldje. — Kissé hosszabbak valánk e' közlésben. De valamint pusztán személyeskedő vagy czáfirányu cikkek, vagy üres declamatiók kivonatunkban helyt nem foglalnak; ugy tárgyak körüli értekezések, habár terjedelmesek is, és haszinto néha elveikkel nem egyeznének is,

az olvasó közönségtől el nem fognak vonatni. 'S azért egyszer mindenkorra: kivonatunk nem laponkint vagyis számonkint, hanem tárgyakint fog megjelenni, rövidében, vagy hosszabban, a' mint ép a' tárgyak hozandják magokkal.

A' Világ (12. 13.) elősorolja „ohajításait a' legközelebbi országgyűlést illetoleg.“ Vallási kérdésekre nézt a' legnagyobb mérséket ajánlván, átmén a' nyelv ügyére. — Bármily legyen is ugymond, a' horvátok 's tótajkuak ellenszegülésének oka, miután azok léteznek, szükséges, hogy az idegen ajkuak hazánkban nem hírlapi cikkekkel, hanem közállományilag [von Staatswegen] meg legyenek nyugtatva, 's ünnepélyesen ki legyen mondva azon határ, mellyen túl a' törvényhozás a' magyar nyelv tárgyában menni nem kíván. „A' hazánkban létező külön nemzetiségeket nem akarjuk magunkba fölszíni, absorbálni, a' magyar nyelvet nem általános népnyelv (Volkssprache). hanem közigazgatás és törvényhozás nyelvévé akarjuk csupán tenni“ szólnak sokan. Igy hát ez elvnek a' köz's magány-életben közelsimérest kell kivínotok. Ha így vagyunk lelkesítve, respectáljuk valódilag, kívánjuk meg tőle (tán fölök) öszinte tiszteltetését a' főlebbi basirae épített törvényhozási rendeleteinknek, de többet ne és sem irigy, sem kancsal, sem gyanus szándékot sejtítő szemmel nézzük, ha a' magyar és tót, orosz, horvát, német rácz művelni 's tanulni fogja nyelvét, emelni irodalmat, német, tót, rácz katedrákat fog emelni, német és tót színházat kíván látogatni és birni, 'sat., mert ne kételkedjünk: mind ezt akarják ók már is, vagy legalább fogják akarni, és minekünk ha következetesek akarunk lenni, nem lesz sem módunk sem jogunk őket ezekben akadályozni, miután nem akarjuk rájuk tolni a' magyar nyelvet, és így meg kell engednünk, hogy művelhessék ön nyelvüket. — Ha gondoskodtunk arról, hogy a' magyar nyelv tudásához olésón és könnyen juthasson horvát hazánkba, akkor lesz napirenden kívánni, hogy az országos közigazgatási nyelvet nem tudó közhivatalt Horváthonban se viselhessen, mígvegre a' magyar nyelv ne csupán fölsőbb iskoláinkba hozassék be tanítói nyelvvil (als Unterrichtsprache) hanem az alsóbb iskolákban is tanúsítassék mint tanulmányi tárgy [als Lehrgegenstand]. Most még tehát ne erőssük a' horvát hatóságokat velünk magyar levelezésre. — A' kereskedési kérdést nem véli országos küldöttségűz utalandónak. Hisz u. m. a' szükséges adatokat a' kormánytul diaeta folyta alatt is kikérhetjük, 's általában már csak költségkímélés tekintetéből is jobb volna olly tárgyakat, mellyek nem in pleno tárgyalhatók, elsőbben is a' hongyülés folyta alatt munkáló küldöttségekre bízni, ugy legalább az egyik országgyűléstől a' másikig lefolyó időszak sines elvesztve. — Mi eziránt már, kerületi választmányokat pártolólág, nyilatkoztunk. — A' német vámszövetséghez csatlakozást is kezdi tárgyalni e' szám. Azonban e' kérdést lapjaink is több ízben megvitaták; arról tehát e' helyen terjedelmesen szólni fölsőlegesnek tartjuk. Többnyire nézetünk, miben ugy látszik a' közvélemény már hosszabb idő óta osztózik, az, hogy a' kereskedési viszonyokat a' hongyülésnek kitűnő figyelmére kell méltatnia kapcsolatban minden esetre a' belhoni ipar-kérdéssel, 's mindazon eszközökkel, mik bármily ági beszorgalmunk 's közlekedésünk előmozdítására szolgálhatnak. —

A' Századunk [14.] bevégzi több számain körsztül folytatott értekezését az egyházi javakról. Minden esetre megvitatás tárgya azonban, ugy látszik, még a' teendők sorában kissé később forduland elő. —

A' Mult és Jelen [8] tudtul adja, hogy Kolozsvárt tudományos egyesület alakult, mellynek czime: könyvszerző társulat a' tudományos műveltség segédére, 's az erdélyi országos muzeum gyarapítására. E' társaság czélja megrendelni azon kuttfoket, miknek hiánya érezhető, 's miknek beszerzése egyesek erejét fölülmulja; másik czélja a' keletkezendő muzeum könyvtárát addig is, mígszaporítására 's kiegészítésére szánt pénzüszvek folyamatba indulnak, könyveinek kölcsönadásával fölségíteni. A' társulati tagok részvénye 10 p. f. Az aláírás íven legelől gr. Teleky József neve díszlik.

Igazítás. Mult számunk czimlapján, a' második hasábon alulról fölfelé 50dik sorban e' szavakat: „hibák szerkezete“ így kérjük igazítottatni „hibák szerkezete.“

Szerbia.

(Közönséges amnestia.) A' szerb kormány valahára közönséges és föltételelen amnestiát hirdettetett, miellen eddig Vuicsics teljes erejéből torzsalkodott; de az ellene naponkint növekvő ellenzék, 's főleg a' sz. Pétervárról érkező hírek, mellyek most már hathatósban sürgetik a' megbukott kormány visszaállítását, meggyőzték őt is a' kibékülés szükségéről. Most azonban már későn nyitlak fel szeméi, mert a' Zimonyban tartózkodó szerbek mítsem akarnak olly kormány közbocsánatjáról tudni, mellynek közel megbukandását bizvást gyanítják. A' Konstantinápolyban levő orosz követ a' szultánnak Miklós czár sajátkezü levelére Szerbia ügyében adott válaszát, melly igen udvariasan, de

tagadólag vala írva, el sem fogadta, hanem csak lényeges tartalmát küldte meg czárjának. A' szultán mindazáltal erősen ragaszkodik feltett szándékához 's tegközelebb is úgy nyilatkozik, miszerint ő a' megtörténtet meg nem történte nem teheti. Azt is beszélik, hogy az orosz rész olly középutat javasol, miszerint mind a' jelen, mind a' volt fejdelem mellőztével egy harmadik választassék, mi, ha való lenne, csak azt tanusítaná, hogy az orosz kormány nem személyekért, hanem csak azért küzd, hogy befolyásának súlyt adjon.

Spanyolország.

(Zendületi mozgalmak délamerikai partvidéken.) Magánylevelek szerint déli Amerika némely partvidéki városai felzendültek, és falaikra spanyol lobogókat tűztek ki. E' hír azonban még további valósulást vár. — Espartero ismét határozottan kijelenté, hogy soha nem fog megegyezni Izabella királyné és don Francisco infans flának házasságában. — A' „Pabellon Espanol“ sajtói kihágás miatt ismét eskütszék elibe idéztetett, de az esküttek ez uttal is fölmenték őt. — Madridban febr. 20ika óta carlospárti lap jelenik meg „El Reparador“ (A' helyreállító) ezim alatt, mellynek azonban alkalmasint nem igen fog a' régi viszonyok helyreállítására sikerülni. —

Anglia.

(A' hadi költségvetés megajánlatott. Kifogás Wellington hg. kettős hivatala ellen. Nyilatkozat a' szegényi törvényről.) Febr. 27ikén a' hadi költségvetés jutott vitatás alá, és minden lerovás nélkül meg is ajánlatott. Az előterjesztett oklevelek szerint a' katonaság 100,846 emberből áll, kiknek tartására 6,225,103 fut sterling kívántatik évenként. A' katonaság száma 5740 emberrel csökkent; igen valószínű azonban, hogy e' csökkentés ismét csak papiroson fog maradni, mit egyébiránt nem is csodálhatni, mert Anglia nagykiterjedésű gyarmatának minden nagyszámu katonaságra van szüksége. — Az alsóházban szóba hozhaték azon törvénytelenség, melly szerint Wellington hg. ministeri tárczája mellett egyszersmind fővezéri pálczát tart kezeiben, melly két hivatal egyesítésit a' törvények világosan tilalmazzák. Russell azonban nagy ékesszólással és szerencsés sikerrel ótmalmaz az öreg hget, ki, mint látszik, igen nagy barátja a' nagy jövedelemnek, 's e' tekintetben legalább némi rokonszenvet árul el Soult tábornagygyal. — Nem rég kérdeztek valakit, hogy mit itél a' mostani szegényi törvényről, ki azután így válaszolt: „A' mostani szegényi törvényt ilyennek képzelem: egy valaki egy igen éhes kutyát pillantván meg, így szóla hozzá, legmélyebb szánakozás hangján, szegény kutyá, te nagyon éhezél, megenyhitem éhségedet! 's e' szók után a' kutyának farkát elmetszé, és elébe veté eledelül.“ —

Franciaország.

(Lamartine követkamrai nyilatkozata a' ministerség ellen. Uj pártfőnökök.) Martz. 2ikán támadólag lépett föl a' követkamrában az ellenzék, 's Lamartine határozottan a' ministerség ellen nyilatkozott, 's az ellenzék minden árnyéklati nagy lelkesüléssel fogadák szavait, ámbár meg kell vallani, hogy Lamartine csakugyan nincs velök mindenre nézve egy értelemben. A' szónok Mauguin híres beszédjéhez látszott alkalmazkodni, mellyet ez utóbbi a' moszka szövetség mellett mondott; különösen kitünt ez utinzási törekvése, midőn Franciaország állását a' többi hatalmak ellenében jellemző. Lamartine tökéletesen hiszi a' francia poli-

tika megegyezését Europa többi hatalmainak kormányelveivel, mert meg van győződve arról, hogy Franciaország barátságát egyik külföldi hatalom sem nélkülözheti. Különösen Angliával lehetőségig szoros szövetséget ohajt, mit a' kölcsönös érdekek méltánylása mellett is főtartarthatónak hisz. Valódi gyanut ő csupán Poroszország ellenében érez, mellyben nagy Fridrik politikája olly önző politikát alapított, hogy annak kijelését szükségkép veszélyesnek kell tartani. Franciaország mostani helyzete Europa többi hatalmai ellenében nem elégíti ugyan ki Lamartinet, de azért mégis erősen hiszi, hogy mindent ismét jó lábra állíthatni, a' nélkül, hogy azért fenyegetésekhez kellene folyamodni. De mikép eszközölhetni ezt, arról bölcsen halgatott a' szónok, mert e' nagy titkot alkalmasint saját hasznára szándékozik fordítani, ha egykor ministerségre jutand. Beszédjét e' szókkal fejezé be: „Franciaországnak meg kell szünni Franciaországnak lennie, vagy nektek (a' ministereknek) kell távoznotok!“ Guizot azonban igen fényes sikerrel bizonyítja be, hogy azon esetben, ha Franciaország politikája rossz, nem a' ministereket kell vádolni, hanem egyenesen a' követkamrát, melly az illy ministereket nem buktatja meg, 's a' nemzet választóit, kik illy türelmes és káros követkamrát választottak. 'S ez állításban igen nagy lecke fekszik, mellyből minden ország tanulhat, melly képviselői rendszerrel áldatott meg. — A' pártfőnökök közül jelenleg leginkább ezek vonják magokra a' közfigyelmet: Raspail, korábban a' néppártok társulatának elnöke. Marrast, a' Tribune szerkesztője, és Cavaignac, ki olly fényes és népszerű szónoki tehetséggel van fölrüházthatva, hogy egykor igen félelmes vezére leendhet a' parisi kézműves osztálynak.

Joinville fr. kir. hg. dona Januáriát a' braziliai császár nővérét veendi hitvesül. Mivel azonban braziliai törvény szerint a' hgnő hazájából nem költözhetik ki előbb, mint sem testvérének a' császárnak koronörökösé születik, e' miatt Joinville hg. Guiana francia gyarmat kormányzójává lesz, 's e' tulajdonságban a' Guianával szomszéd egyik braziliai tartományban fog lakni nagyobb fény és szükség esetén a' francia érdekek védhetése miatt egy francia sereg rendeltetvén intézkedése alá. Megtörténhetik ennél fogva cs. örökös nem létében, hogy az orleansi ház csemetéje Brazília trónjára juthat.

Schweiz.

(Szövetségi szertehúzás.) Minden nagyobb szerű esemény tanusítja, hogy az 1815. évi szövetségi egyezkedés csak névszerint áll fen már. Az utolsó évtizedben annyira sülyedt az országgyűlés (Tagsatzung), a' főhely 's általában minden szövetségi hatóság tekintélye, hogy ma már bármi történhetik schweitzföldön a' nélkül, hogy a' főhely, vagy országgyűlés arról tudósíttatnék. A' szövetség szelleme 's lényege tehát feloszlott, 's helyébe 25 nagyobb 's kisebb önuralom lépett. Febr. 1én a' főhely hivatkozva az 1841. aprilis 2kai törvényre arra figyelmezteté Aargaut, hogy a' klastromjavakat nem adhatja el, mire Aargau azt feleli, hogy azon törvényt nem a' főhely, hanem csak az orsz. gyűlés magyarázhatja, 's mind a' mellett Aargau mégis magyarázza azt, még pedig úgy, hogy szerinte a' klastromjavak eladhatók. Bern hasonlóan tagadja a' főhely törvénymagyarázási jogát 's védi Aargau eljárását, és valamennyi kanton külön érdeke 's vallásfelekezete szerint majd a' főhelyt, majd Aargaut pártolja. Genf szinte nem üzenté fel Luzern főhelynek

a' febr. 13. 's 14én koblében vérengzett lázadást, mi ha tovább így megy, valóban szomorú előjele a' köztársaság jövendőjének. Wallisban febr. 28ikán Saint Maurice városka komoly zavargás színhelye volt, a' szenvedélyes kitérés főleg a' gazdag apátság ellen irányult, melly hegylakókat hívott meg ügye védelmére. A' pártok összekocczolására két francia lapszerkesztő szolgáltatott okot, kik szabadelvű irányukat annyira feszték, hogy a' kormány elfogatásukat szükségesnek látta. A' zavar lecsillapult, de a' husvét után történendő választáskor ismét kitérésére számítanak.

Törökország.

(Uj anyag a' perzsiávali viszályra. Ausztriai gőzhajó-ügy. Jeruzsalem. Szulieh +;) Febr. 1én az angol követséghez Konstantinápolyba egy futár azon hirt hozta, miszerint Bagdad mostani kormányzója Nedsib pasa vallási tulbugóságátul elragadtatva Kerbelah várost 2000 katonával megtámadta. Ezen város a' bagdadi pasaságban fekszik ugyan, de mégis, mivel a' perzsák szentje (kik Ali vagyis siiták felekezetét, a' törökök pedig a' szunnitákét követik) Imam Hosszein, Ali fia benne nyugszik, a' perzsi sa' pártfogása alatt van, 's a' portának csak adót fizet; moharrem 10én (ez idén febr. 9én) ott a' siiták nagy ünnepet szoktak tartani, mire Perzsia minden résziből ezrek zárandokolnak a' szent városba. Ezen ünnepet Nedsib megakarván akadályoztatni, jan. 18án feladásra szólítá fel a' várost, melly ellenszegülvén, másnap a' törököktől ostrom alá vétetett, kik 2 órai vérengzés után uraivá is lettek. Nedsib pasa a' siiták minden papjait 's tisztviselőit elűzvén, helyükbe szunnitákat állított, 's következést pénteken, mint a' törökök ünnepnapján, a' nagy mecsetben török pap által tartatá a' chotbét, vagy a' szultán jóléteerti imádságot. Nedsib azzal menti magát a' porta előtt, hogy a' bevett város vonakodék a' szultán felsőbbségét megismerni. Az angol 's orosz követek e' megtámadás miatt igen komoly, sőt fenyegető előterjesztést intéztek a' portához. — Az ausztriai gőzhajózási ügyön csak azon változás történt, hogy a' porta némely rajáknak megengedte ausztriai gőzhajókat használhatni, 's ugylátszik, Ausztriának elvégre is erőteljesen kellend föllepnie. Jeruzsalem hírek szerint az ottani török hatóságok akadályozzák a' protestans templom további építtetését, mit mint hírlik, az ottani kath. papság eszközte ki a' portától. — Febr. 4én Szulieh szultán a' szultán nővére 's Halil pasa neje életének 26. évében megholt. A' szultán testvérei közül már csak Fethi-Achmed pasa neje, egy 10 éves huga 's 14 éves öccse él.

(Szultán válasza Miklós czár levelére.) Február 15éről írják, hogy Miklós czárnak a' szerb lázadás iránt sajátkezűleg irt levelére a' szultán tagadólag válaszolt, 's a' válaszszal egy futár már Pétervár felé indult. Benne a' szultán tagadja, hogy felsőbbégi jogai Szerbiára nézve, kivált a' fejedelemválasztal 's megerősítést illetőleg, valamely szerződés által korlátoztattak volna; azon hirtelenkedést pedig, miszerint Gyorgyevics Sándort, a' külhatalmak nyilatkozatát sem várva be, erősíté meg, azzal menti, hogy a' lázadás Szerbia határin tul terjedt már 's az elharapozó lángnak hováhamarább véget kelle vetni. Mihály exfejdelemnek e' szerint csak kívülről gyámolított ellenlázas, vagy a' porta hátrálása nyujthatand némi reménységárt. 'S a' budai német ujság mégis azzal mer előállani, miszerint Mihály hg. visszaiktatása már elrendeltetett; valóban nagy adag szerénytelenség kell ahoz, hogy minden korholás ellenére sem pirul illyeket állenteni.

É R T E S I T Ó.

Gőzösek indulása

Bécsből Pozsonyba 's Pestre mindennap folyó martz iuselejétől kezdve indul utasok számára egy gőzös délut. 2 órakor. 'S minden vasárnap reggel egy más egy nap alatt.
Pestről Pozsonyba 's Bécsbe martius 1. kezdve szinte mindennap utasok számára egy gőzös regg. 7 órak. 's minden szerdán regg. 6 órak. egy rakhajó.
Zimony és Drenkova felé: martius 2, 5, 8, 12, 16, 21, 25 és 28án hajnal kor, utasok számára egy gőzös. Szóval: minden kedden Vukovárra 's minden pénteken Eszékre indul utazók számára egyegy gőzös.

Gombkötő munkák ajánlása.

Alulirt hálásan köszöni azon kegyes bizodalmat 's pártfogást, mellyet mind közelebb mind távolabb lakó minden rendű t. cz. uraságoktól műveinek méltánylásával több év óta nyerni szerencsés volt. Minek következtében jelenti, hogy boltjában a' legujabb divat szerint készült többféle magyar öltözetekre, hasonlókép cs. királyi

tisztiegyenruhákra (uniformisokra) való gombkötő arany, ezüst, selyem és finom tevesgörr munkák, azokhoz tartozó vitézkötések, övek, mente és kardkötők, koltasgörr arany és ezüst foglalatokkal, nemkülönbén liberiakra való sinórok bő válogathatása mennyiségben készen a' legillendőbb áron találhatnak.

Boltom vagyon a' Kigyó-utca szegletén, szemközt az urietczával 415 szám és Máttyás király' czimképe alatt Pesten, 1843. martius 19dikén.
SZILÁGYI ISTVÁN polg. gombkötő. 1—3.

Uj Tapis, Ramages, Pleins és Rondeaux

nagykendőket gyapjuszövetből ajánl **Weidenhoffer Ignác** a' „magyar királynéhoz“ Pesten a' váci utczában fő lt ün ö leg l e s z á l l i-

t o t t á r o n legdivatosb hölgy- és férfi divatárakkal a' közlegő tavasra, különösen pedig kitünő minőségű kekes és fekete Lastingeket, vég és rőf számra, továbbá minden minőségű butorkelméket, és több ezer rőf igen szép nyomtatott Percailokat, rőfönkint 8, 10, 12 pg krajczárjával. 6—6

Kész misemondó-ruhák.

Hirsch Ferencz selyem- 's divatárus

boltjában legjutalmas árón kaphatók; továbbá: selyem, arany és ezüst himzettü gyönyörű nehéz **templomszövetek díszítvényekre, damaszk-szövetek zászlókra** 's egészen nehéz violaszín 's vörös **Gros-de-Naples, Mollre és övzalagok** — Pesten a' váciutczában „A' SZARVASHOZ“ hol **mindenféle megbízatás is elfogadtatik** mindennemű templomi díszítvényre, mennyezetre, püspöksüvegre, velumra, biretre, albára, szemfödélre, oatyazascskóra st. eff. jutalmas és gyors szolgálat mellett. 5-6.

Igen jutalmas áron végekép eladatik az egész divat, porcellán, üveg és illatszer-raktár a' mostani pesti vásár alatt a' nagyhidutczai, ANGOL KIRÁLYNÓ' czimű fogadóban. 3-3.

Pannoniagyertyák iránt.

Közelítvén a' husvétii ünnepek, az első magyar Stearin-gyár-részvénytársaság bátorodik ajánlani

templomgyertyáit

különösen szép új minták szerint készítve, valamint szinte az anyira kedvelt 's a' magyar iparegység által

arany érdempénzzel

kitüntetett, 's mind minőségre, mind szépségre nézve elsőrendű

PANNONIA-GYERTYÁIT.

Mindenkor készen találhatnak:

- Templomgyertyák 2 font., 1 fontosak, 2, 4, 6sak;
- Táblagyertyák 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15ösek;
- Kocsigyertyák 6 és 8sak;
- Halottas-gyertyák (hurokkal) 2, 4 és 6sak;
- Virasztógyertyák 6, 8, 10 és 12sek;
- Fáklyák, minden nagyságban.

Főrakhely Weisz B. és Társ. Pesten.

Főlöszeg e' hazai vállalat készítenyit egyetlen szóval is magasztalni. A' közvélemény világosan kimondá már kedvező ítéletét, 's az igazgatóság örömmel tudhatja a' honfiakkal, hogy az épen most mult farsang folytában Magyarország minden kitünőbb városában minden jelesebb báiban tényleg bizonyult be, hogy hazánk ezen iparvállalatra nézve bátran kiállhatja a' szomszéd bírodalmakkal a versenyt.

Főbátoritatta e' tapasztalt rendkívüli részvét által, a' társaság kénytelen most **eddiggi hatáskörét tetemesül kiterjeszteni,** 's eróműveinek szaporítása által úgy intézkedett, hogy ezentul **a' legnagyobb megrendeléseket is** rögtön és pontosan teljesíthesse. Pest, mart. 1jén 1843. 4-5.

Pázmandy Dénes részéről közhírré tétetik, hogy Zohrab 16 markos pej telivér angol menlova eladó; bővebb tudósítás nyerhető Pesten granátos-utczában 462. sz. Libasinszki-haz 2ik emelet 13dik sz. lakáson. 1-3.

Árcsökkenési hirdetés.

A' nm, m. k. httótan. f. é. febr. 21. 7821. sz. a. kelt rendeleténél fogva a' kir. építési főigazg. részéről ezennel közhírré tétetik: hogy a' Duna és Dráva folyók 1843d. évben eszközendő tisztítására szükséges kötelek készítése 's beszolgáltatása mintegy 180 mázsa arcsökkenés útján a' legkevesebbet kívánónak átengedtetik. A' szerződésre hajlandók kik egyszersmind 400 pf. bánatpénzért (melly az arcsökkenés bevégzésével meghatározandó kezesség fejében beszámíttatik) készpénzben letenni képesek, martius 25d. regg. 9 óráig a' kir. főigazgatóság épületében megjelenésre azon megjegyzéssel szólíttatnak föl, hogy a' kezesség akár kamatos statuspapirosok, akár házakra vagy telkekre törvényes időmban szerkezett bizonyítványok által kicserélthetők. —

A' pesti vizgyógy- és edző intézet.

Már megkezdette f. évi gyógykorszakát ugyanaz feltételek alatt, mellyek az eddigi években voltak. Agynemüt kiki magával hoz. A' jelentkezés történik Pest Sebestyénpiacz 286. sz. 2d. emel. v. Váresligetben az intézetben az Orvosi igazgatónál.

Országgyűlési

Jegyző-könyvek és írományok az 1791., 1792, 1796, 1802, 1807, 181 1/2, 182 1/2, és 1830d. évekről, 23. darab fél bőrkötésben; az 182 1/2 évinek mutatója füze; és az 183 1/2 évinek egy csomója kötetlenül; százhusz frt p. pénzben, megkap-

A' szerződési feltételek az arcsökkenés napján nyilvánosan felolvastatnak, mellyek addig is a' kir. épít. főigazgatóságánál hiv. órákon naponként megtekinthetők. A' kir. főigazg. által Budán 1843. évi mart. 6kán. 1-3.

Gabona-eladás.

A' nm, m. k. httótan. rendelete következtében a' kir. alapítványi bánási jávakhoz tartozó urod. magtárakban a' házi szükséglet felező mindennemű gabona egy részben apródonkinti folyvást mindennap tartó, részint pedig nagyobb mennyiségekben való eladásra van kitéve. A' nagyobb mennyiségbeni eladás három ízben fog történni, és pedig az első izbeli mart. 29., a' második izbeli apr. 27d., és a' harmadik izbeli majus 22kén Temesváron a' József külvárosban helyezett kir. közalapítványi épületekben. Minden izben az árverés aláboesítandó mennyiség leszen tisztabuzából 2156 pm. kétszeres buzából 3583 pm., rozsbul 17 pm. és zabbul 3470 pm. A' kir. közalapítv. csákovai ker. igazg. által p. Perlaky Károly s. k., a' kir. közalapítv. bánási jávak praefectusa. 2-3.

ható: Pesten, néhai Kövesdy Fer. kir. ügyész, kalaputczai házában, az első emelet balszegletén. —

12 sor gyöngy tulajdonosa kerestetik.

Schulek Antal gonosztévénél, ki még 1839iki júniusban megyebeli Bicske mezővárosban elfogtván nála 12 sor igaz gyöngy találtatott; mellynek tulajdonosa a' n. m. m. kir. httótan. útján történt kihirdetés után is nem nyomoztathatott ki. Ezen gyöngyökre nézve megyei határozat szerint újabban az rendeltetvén, miszerint ezek 1844dik évi jan. első napjaig letételben tartatván, hírlapok által is a' tulajdonos értesülhetése

tekintetéből híreszteltessenek, mi ezenel mégis történik oly formán: hogy ezen fentebb kitézett határidő után árverés utjan elfognak adatni. Csapó József Fejérmegye első aljegyzője. 1-3

Hirdetvény.

A' mármarosí kir. kam. igazg. részéről közhírré tétetik, hogy a' suliguli savanyu-víz áruhási joga ez évi majus 1tül kezdvén, hat egymásután folyó esztendőre a' szigeti k. urod. tisztségnél jövő martius 24dikén tartandó árverés utjan haszonbérbe fog adatni, m' ellyre azebheli haszonbérleti kedvelők szükséges bánatpénzzel ellátva azon hozzá tétellel hivattatnak meg, hogy a' haszonbérleti feltételek a' nevezett tisztségnél megtekinthetnek.

STATUS SORSOK.

Az 1839ki statuskölcsonre, mellynek főnyertese 230,000 pgó forintból áll, egész és ötödörös sorsokat igen jutalmas áron kaphatni Pesten, L i e d e m a n n F. B. boltjában „a' szépmagyarnónél.“

Daguerrotyp - hirdetés.

Alulirt jelenti, hogy Pesten felső Dunasoron Nákóház 2dik emel. 19d. sz. alatti szállásán naponként tiszta úgy mint felleges, vagy seős időben is daguerrotyp arczképek készíttetnek. — G i a c o m o M a r a s t o n akad. művészestő.

AVVERTIMENTO.

Avendo i Creditori, Pretendenti della Concursuale Massa di A. D. Treves con formal Atti di Cessioni devolute le rispettive loro ragioni, e pretese in favore della Consorte dell' oberato **Regina Treves** nata **Mandolfo**; ed essendo in forza di queste la medesima divenuta l'assuntrice di tutta la Massa, e come tale giudizialmente riconosciuta, viene in conseguenza col presente Editto, da qui recato ad universale saputa degli interese aventi: che ad istanza della su riferita Regina Treves, Mandolfo; sia stata nel giorno 7. Ottobre 1842 al Nro 1934 decretata la cessione, ed il lievo del Concorso sulla facolta di A. D. Treves stato aperto il di 17. Aprile 1841. Fiume, li 14 Gennajo 1843.

Del Giudizio Civico Distrettuale. Felice de Verneda, 1-3.

Eladó nemesi birtok.

Melly Pesttől, jó utban 6, Vácztól 3 óra távolságra fekszik, 's mintegy ezer holdnyi; illő lakással, ezélszeru épületekkel 's minden gazdasági eszközökkel, marhákkal, különösen ezer darab birkával ellátva 50ezer pfton eladó, melly öszvegnek nagyobb része biztosíték mellett, a' vevőnél száztól hatos kamatra meghagyatik. Bővebben értekezhetni iránta Pesten, granátos-utczában 462. sz. házban a' 2sodik emeleten, a' 13dik lakásban. 3-3.

Öl- és rözsefa-eladás.

A' ráczkevei es. kir. családjóság tiszttartóhivatala által ezennel közhírré adatik, hogy az urod. erdőekben 1842/3. folytában vágatott öl- és rözsefa folyó évi mart. 28 és 29kén követk. raktárakban, kedvező feltételek mellett közárverés utjan eladatik, és pedig:

- 1843d. martius 2Skán:
- a' tőkölí raktár, mintegy 600 öl kemény
- „ csépei „ „ 20 „ „
- „ schillingi „ „ 500 „ „
- hasábfá.

- 1843d. martius 29kén.
- a' makadi rakt. mintegy 500 öl kemény
- és „ „ „ 1000 „ puha
- az újfalui „ „ 40 „ kemény
- hasábfá, több ezer darab részint kemény részint puha rözsevel.

Az árverés reggeli 9 órak. kezdetik a' tőkölí raktárban, és raktárunkint egymásután folytatattik. A' vcami számdékozők tehát mart. 28kán a' tőkölí erdőszaknál, 29k. pedig a' makadi faraktárban minden öl után meghatározandó fölpénzzel ellátva, megjeleni kéretnek. Promontór, mart. 6d. 1843. 3-3.

Ns Pest vgyében keblezett Izsák mezővárosban egy jól elrendezett gyógyszertár szabad kézbul eladandó. A' föltételek iránt értekezhetni személyesen

vagy bérmentes l e v é l által a' tulajdonos Lukácsy József és Liebner József pékmester uraknál Pesten az Országuton b. Orezy-házban. 3-3.

Az oláhláposi kir. tiszttartóságnál Erdélyben az ellenörködő ispán - hivatal, 258 for. rendes évdíjjal, szabad lakással, kerttel, 1 lóra való takarmánnyal, 300 for. ováspénz letétele mellett, megürülvén, a' folyamodások érette bizonyítványokkal ellátva az elméleti és gyakorlati gazdaság - tudományokrul, erdélyi jogismeretről, számadásban, 's német és oláh nyelvben jártasságról, és a' latin 's magyar nyelvek tudásáról, az illető előjáróságok utjan f. évi april 1jeig kéretnek benyujtatni, az ügyelői főhivatalnál és kerületi bányatörvénysek-nél Nagy-Bányán. 3-3.

Jelentés.

Azon ugodi fürdőre, melly Veszprém vármegyében Pápától egy órányira fekszik, e' folyó és következő évekre fürdős, sebéss és vendéglő kerestetik. Vállalkozni kívánók a' feltételekről személyesen vagy bérmentes levelek által f. évi apr. 1ső napjaig alulirt igazgatóval értekezhetnek. Kelt Pápán febr. hónapban 1843. Vermes Illyés m. k. igazgató. Horvát István m. k. titoknok. 3-3.

E' f. 1843d. évi mart. 28kán délelőtti órákon a' sérfőzés és méretés joga, ahoz szükséges serházzal, és úgy ser, mint pálinkaégetéshez tartozó, épületekkel, malommal és műszerekkel, — és 82 hold földdel együtt 1844. évi jan. 1től számítandó 6 évre. — Ajánlják a' nevezett haszonvételt: a) a' serháznak a' város közelében mintegy 1/4 órányira, b) épen a' közel Tiszával közlekedésben levő Kurcza folyó partján fekvése; c) a' ser-elemesztő városnak több mint 20 ezer, és a' szomszéd helységek 's m - jorsági több pusztának szinte számos főből álló népessége, d) a' marha és sertés hizlalásra szükséges vagy istálló és ólak. — A' bánatpénz 1000 pft; ezenkül a' haszonbéröl az 1/4 évi ovópénzen kívül 6000 pftnyi biztosítéki értéket v. fekvő vagyonban kimutatni, vagy expromissorokkal biztosítani tartozik.

2) f. 1843ik évi mart. 29kén a' marha és juhhus-vágatási 's méretési jog, — két különböző haszonbérölnek két részben, mindegyiknek külön 300 hold földek használatával együtt jövő 1844. évi január 1től 6 évre terjedőleg, a' piacon mindegyiknek egyegy — a' város felső részén egyiknek, alsó részén a' másiknak ismét nagy mérsárszékkel haszonbérbe adatik; —

3) f. 1843. évi mart. 30kán Szentés városnak, a' várostól mintegy 2 órányi távolságra fekvő és 1176 hold 9/1000 kiterjedésű, úgy szántásra, mint kaszálásra 's legeltetésre alkalmas, és gazdálkodáshoz szükséges, és elegendő lakó- és kertész-házakkal, marha- és ló-istállókcal, aklokkal, takarmányos kertekkel és jó kutakkal ellátott Eperjes nevű pusztája, f. e. octob. 1ső napjától kezdve 6 évre árverésen haszonbérbe adatik. Bánatpénz lesz 500 pgó frt.

Mind a' három rendbeli haszonbérnek többi feltételeit megérthetni a' haszonbérbe-adó város birói vagy jegyzői hivatalánál. 3-3.

Sok és különösen Mária és Krisztus kép számos kitünő jelességű történeti rajz, mintegy 80 darab pompás tájrajz, szabadszítésre, mind legújabb divatu rámkában; számos nagy faltükör legdivatosb r o c o c o és b á r s o n y r á m á k b a n; mintegy 600 aranyozt ráma arczképekre és rézmetszvényekre. Régi képek tisztítás végett is elfogadtatnak 's egészen újakká varázsolttanak. Mindenféle régi képekre és műtárgyakra megrendelések fogadtatnak el, 's jutalmasan és pontosan teljesíttetnek. Mind ezt láthatni, vehetni és megrendelhetni naponkint Budán a' vároban az ország-házutezai 128ik számú házban a' paplak mellett. — 2-2.

Békésmegyei Gyula mvárosban az urod. serház jövő sz. Gyérgynaptól árverés nélkül bérbe adatik. Vállalkozók f. é. mart. 15dikeig személyesen vagy bérment levelekkel mindennap jelentkezhetnek az urodalmi főnöknél, hol a' föltételek is láthatók. 1-3.